تأثیر جهت‌گیری ورزشی بر تعهد ورزشی بازیکنان لیگ برتر فوتبال بانوان کشور

میثم آبیاری*، سیداحمد نژادسجادی **، اسماعیل شریفیان***

* **میثم آبیاری**، کارشناس ارشد دانشگاه ازاد اسلامی واحد کرمان

** **سید احمد نژادسجادی**، استادیار گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه ولی عصر(عج) رفسنجان

*** **اسماعیل شریفیان**، استادیارگروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه شهید باهنر کرمان

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۲/۱۰/۸ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۴/۵/۱۲

چکیده

هدف این پژوهش تعیین میزان تأثیر جهت‌گیری ورز شی بر تعهد ورز شی بازیکنان تیم‌های فوتبال بانوان لیگ برتر کشور است. روش تحقیق از نوع همبستگی است که به‌صورت میدانی اجرا شده است. جامعهٔ آماری آن را بازیکنان ۱۱ تیم (۲۰۰ نفر) از باشگاه‌های لیگ برتر سراسر کشور تشکیل می‌دهند که در دومین دورهٔ لیگ برتر فوتبال بانوان شرکت کرده بودند و حداقل شش‌ماه سابقهٔ فعالیت در تیم را داشتند. نمونهٔ پژوهش به‌صورت تمام‌شمار انتخاب شد به‌منظور جمع‌آوری اطلاعات، از پرسش‌نامهٔ جهت‌گیری ورزشی گیل و دیتر (۱۹۸۸) (SOQ) و پرسش‌نامهٔ تعهد ورزشی اسکانلان (۱۹۹۳) (SCMS) برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی (نمودار، میانگین و انحراف استاندارد) و آمار استنباطی (رگرسیون ساده و مدل سازی معادلات ساختاری با نرم‌افزار Amos) استفاده شد. نتایج نشان داد جهت‌گیری ورزشی، با ضریب رگرسیونی استاندارد(۰/۸۳) بر تعهد ورزشی بازیکنان تأثیر دارد. درواقع، با افزایش رقابت‌طلبی، میل به پیروزی و هدف‌گرایی بانوان فوتبالیست میزان تعهد ورزشی آنان نیز افزایش می‌یابد.

واژگان کلیدی: جهت‌گیری ورزشی، تعهد ورزشی، رقابت‌طلبی، تمایل به پیروزی، هدف‌گرایی، لیگ برتر فوتبال بانوان.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

مقدمه

در ورزش، برای کسب پیروزی در مسابقات هزینه و زمان زیادی صرف می‌شود. با هر پیروزی مردم علاقه‌مند به آن تیم، غرق در شعف و شادمانی می‌شوند، احساس برتری و غرور می‌کنند و زمانی که تیمی می‌بازد یا در انتهای جدول قرار می‌گیرد، حال‌وهوایی ناخوشایند بر باشگاه، سرمایه‌گذاران، بازیکنان، مربیان و علاقه‌مندان به آن تیم حاکم می‌شود (۱). با وجود چنین وضعیتی، ضرورت دارد عواملی که در پیروزی و شکست تیم‌ها تأثیر می‌گذارند، تحت بررسی قرار گیرند از جمله عناصر بسیار مهمی که در بهره‌دهی یا عدم نتیجه نگرفتن تیم‌های ورزشی مؤثر است، بازیکنان آن تیم‌ها است (۲). با نظری دقیق به اجرای سطوح مختلف مسابقات و رقابت‌های ورزشی، مشاهده می‌شود تعداد زیادی از ورزشکاران با وجود اینکه دارای سطوح بالایی از قابلیت‌ها و مهارت‌های اجرایی هستند، به‌دلیل نداشتن انگیزه و رفتارهای نادرست مربی، قادر به ارائهٔ کلیه توانایی‌های بالقوهٔ خویش نیستند و درنتیجه، فقدان انگیزه از میزان تفکر، تمرکز، توجه، تسلط و تصمیم‌گیری آنان کاسته است. شناخت نیازها در ورزشکاران و برانگیختن آنان با تکیه بر همین نیازها، شکوفاساختن استعدادهای آنان و نتیجه‌گیری از تلاش‌های خود و گروه ورزشکاران، مربیان را به شناخت مسائل روان‌شناختی و درکنار آنها نظریه‌های انگیزش [1] و به‌کارگیری آنها ملزم خواهد ساخت (۳).

شناخت این انگیزه‌ها برای مربیان و سرپرستان ورزشی می‌تواند در زمینه‌های توسعهٔ مهارت‌های روانی ورزشکاران، شناسایی ضعف‌ها و قوت‌های روانی، تقویت و آماده‌سازی افراد یا اجرای مهارت‌های خاص ورزشی در موقعیت‌های مختلف رقابتی بسیار مهم و ضروری باشد(۱).

انگیزش فرایندی است که رفتار شخص را نیرو می‌بخشد و او را درجهت دستیابی به اهداف هدایت می‌کند. انگیزش را می‌توان به‌طور ساده جهت و شدت رفتار فرد تعریف کرد(۴). ابعاد انگیزش ورزشکاران در فعالیت‌های ورزشی را با عنوان جهت‌گیری ورزشی [2] توصیف کرده‌اند (۲). پرسش‌نامهٔ جهت‌گیری ورزشی از سه خرده‌مقیاس رقابت‌طلبی،[3] تمایل به پیروزی،[4] و هدف‌گرایی[5] تشکیل شده است. گیل و دیتر بین هدف‌گرایی، رقابت‌طلبی، و تمایل به پیروزی تفاوت قائل شدند. تمایل به پیروزی و هدف‌گزینی بازتابی از انتخاب‌ها و پاسخ‌های فردی طی فعالیت ورزشی است (۴). مدل تعهد ورزشی بر این فرضیه استوار است که مردم برای بهره‌مندی از تجارب مثبت برانگیخته می‌شوند. ساختارهای تعهد ورزشی شامل: بهره‌برداری شخصی،[6] لذت ورزشی،[7] محدودیت‌های اجتماعی[8] و فرصت‌های مشارکت[9] است و آنها می‌توانند بر تعهد به دو روش مؤثر باشند: شخص یا می‌خواهد به درگیری ادامه دهد، یا مجبور است به فعالیت ورزشی بپردازد(۵). از سوی دیگر انگیزهٔ ورزشکاران و توسعهٔ مهارت‌های روانی آنان نیز می‌تواند در بهبود عملکردشان در مسابقات و رقابت‌های ورزشی کمک کند(۶). مسرور و همکاران (۲۰۱۴) در تحقیقی با عنوان «مقایسهٔ تعهد ورزشی در تیم‌های موفق و ناموفق لیگ برتر شمشیربازی ایران» به این نتایج دست یافتند که تفاوت معناداری بین تعهد ورزشی تیم‌های موفق و ناموفق وجود دارد. براساس نتایج تحقیق آنها تعهد ورزشی در تیم‌های موفق بالاتر است (۷). لازمهٔ پیشرفت تیم‌های بزرگ آگاهی از وضعیت انگیزشی ورزشکاران و کنترل آن است که تنها در سایهٔ پژوهش می‌تواند محقق شود. متأسفانه، مدیران و مربیان تیم‌های ورزشی به‌دلیل عدم شناخت صحیح از وضعیت انگیزشی بازیکنان، درک درستی از میزان و نوع جهت‌گیری ورزشی آنان ندارند. استین برگ [10] (۲۰۰۴) ابعاد جهت‌گیری ورزشی را با توجه به جنسیت و رشته‌های مختلف ورزشی بررسی کرد. وی پی برد که ورزشکاران گروهی نسبت به ورزشکاران انفرادی رقابت‌طلبی بیشتری دارند (۸). هاف (۲۰۰۵) نیز نتیجه گرفت که انگیزه نقش مهمی در رقابت‌های ورزشی دارد که این امر در عملکرد ورزشکاران رشته‌های گروهی بیشتر به چشم می‌خورد (۹). موناسیس و همکاران (۲۰۱۳) در تحقیق خود دریافتند جنسیت و نوع ورزش بر جهت‌گیری ورزشی تأثیر مستقیم دارد (۱۰). همچنین آبیاری، (۱۳۹۲) در تحقیق خود نشان داد که بین جهت‌گیری ورزشی و تعهد ورزشی بانوان فوتبالیست لیگ برتر همبستگی مثبت و معنی‌داری وجود دارد (۱۱)

1. Motivation
2. Sport Orientation
3. Competitiveness
4. Win orientation
5. Goal orientation
6. Personal Investment
7. Sport Enjoyment
8, Social Constraints
9. Involvement Opportunity
10. Steinberg

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

با توجه به اهمیت ورزش و تیم‌های ورزشی و موفقیت آنان در روند روبه‌رشد مسائل فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی، به نظر می‌رسد کاربرد یافته‌های علمی و جدید مدیریت و [روان‌شناسی ورزشی] در تیم‌های ورزشی بانوان، به‌طور ویژه، ضمن افزایش کارایی و اثربخشی، زمینهٔ ترغیب ورزشکاران و مربیان و ارتقای کیفیت کاری آنها را فراهم می‌آورد (۱).

کودکان و نوجوانان از ابتدا با انگیزه‌های درونی بیشتری نسبت به انگیزه‌های بیرونی در ورزش مشارکت می‌کنند، اما به‌تدریج بسیاری از انگیزه‌های بیرونی جهت‌گیری ورزشی آنان را تغییر می‌دهد (۱۲). انجام فعالیت به‌دلیل چیزی (مثل پاداش، تحسین، شهرت و...) را زمینهٔ انگیزشی بیرونی می‌دانیم. همچنین، به‌نظر می‌رسد دختران در جامعهٔ ما برای فعالیت‌های ورزشی از مشوق‌های بیرونی کمتری برخوردار باشند. درضمن، این واقعیت که بدون درنظرگرفتن زنان، که نیمی از جمعیت کشور را تشکیل می‌دهند، دستیابی به توسعهٔ واقعی میسر نخواهد بود از اهمیت شایانی برخوردار است. متأسفانه، انعکاس ورزش بانوان به‌خصوص فوتبال در رسانه‌ها در بین کارشناسان ورزشی و حتی خود زنان بسیار ناچیز بوده و هست. تحقیقات اندکی دلایل شرکت بانوان در ورزش را بررسی کرده‌اند و تاکنون دلایل مشابه و ثابتی برای شرکت ورزشکاران زن ارائه نشده است.

ابیاری (۱۳۹۲). در کار تحقیقی خود بیان کرده است که بین جهت‌گیری ورزشی و تعهد ورزشی بازیکنان ورزشکار لیگ برتر فوتبال ایران ارتباط مثبت و معنی‌داری وجود دارد. همچنین، در جست‌وجویی که محقق در پژوهش‌های قبلی انجام داد، مشخص شد هنوز پیشینه‌ای از تحقیقات انجام‌شدهٔ قبلی (داخل و خارج) دربارهٔ موضوع و جامعهٔ تحقیق وجود ندارد، و نیز با توجه به امکان ادامهٔ تحقیقات تکمیلی، محقق درصدد برآمد تا با استفاده از داده‌های تحقیق، نقش جهت‌گیری ورزشی و ابعاد آن را بر تعهد ورزشی جامعهٔ تحقیق با استفاده از مدل معادلات ساختاری تبیین کند. تحقیق حاضر برای نخستین‌بار در کشور انجام شده است و در حیطهٔ روان‌شناسی، شناخت جهت‌گیری در ورزشکاران زن می‌تواند روشن‌کنندهٔ حقایق بسیاری از سؤالات مطرح‌شده باشد. از جمله پاسخ به سؤال اصلی این تحقیق که: «بین جهت‌گیری ورزشی و تعهد ورزشی بازیکنان تیم‌های فوتبال بانوان چه رابطه‌ای وجود دارد»؟

روش‌شناسی تحقیق

این تحقیق توصیفی، از نوع همبستگی و ازلحاظ هدف کاربردی است. جامعهٔ آماری آن را بازیکنان ۱۱ تیم (۲۰۰ نفر) از باشگاه‌های لیگ برتر سراسر کشور تشکیل دادند که در دومین دورهٔ لیگ برتر فوتبال بانوان مشارکت کرده‌اند و حداقل شش‌ماه سابقهٔ فعالیت در تیم را داشتند و در هفته دست‌کم دوبار با تیم تمرین می‌کردند. نمونهٔ پژوهش به‌صورت تمام‌شمار و با جامعهٔ آماری برابر بود (n=200) درنهایت ۱۸۹ پرسش‌نامه قابل استفاده جمع‌آوری شد. ابزار مورد استفاده در تحقیق حاضر پرسش‌نامه جهت‌گیری ورزشی گیل ودیتر[1] (SOQ)(1988) حاوی ۲۵ سؤال و پرسش‌نامهٔ تعهد ورزشی اسکانلان[2](SCMS) (۱۹۹۳) با ۱۴ سؤال اندازه‌گیری شده است. روایی پرسش‌نامه‌های مذکور به‌ترتیب به‌کوشش خالقی و همکاران (۱۳۸۱) و فتحی (۱۳۸۹) و پایایی آن ها با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای جهت‌گیری ورزشی ۰/۹۰ و برای پرسش‌نامه تعهد ورزشی ۰/۸۶ محاسبه و تأیید شد. پس‌از بررسی نرمال‌بودن توزیع داده‌ها با استفاده از شاخص‌های چولگی و کشیدگی، به‌منظور بررسی ارتباط بین متغیرهای تحقیق، از ضریب همبستگی پیرسون و برای بررسی اثر متغیرها از رگرسیون ساده و مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده کلیهٔ تحلیل‌های مذکور با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS و AMOSانجام گرفت.

نتایج و یافته‌های تحقیق

یافته‌های تحقیق نشان داد که از کل ۱۸۹ نمونهٔ تحقیق، بیشترین گروه سنی بازیکنان ۲۵-۲۰ سال (۵۵/۶ درصد) و کمترین گروه ۳/۲درصد بالای ۳۰ سال داشتند. در بین آنان، تقریباً نیمی از بازیکنان بالای ۵-۲ سال سابقهٔ ورزش‌کردن به‌صورت حرفه‌ای را دارند؛

1. Sport Orientation Questionnaire
2. Sport Commitment Model Scale (scms)

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

۱/۶درصد بازیکنان سابقه‌ای بین ۱۵-۹ سال دارند. تحصیلات اکثر آنان دیپلم است و شغل اکثر آنان دانشجو یا محصل است. ۲/۶درصد بازیکنان فقط به فوتبال به‌عنوان شغل می‌نگریستند. ۳۱/۲ درصد بازیکنان رشتهٔ تربیت‌بدنی و ۶۸/۸ درصد بازیکنان در رشته‌های دیگر تحصیل می‌کنند. ۴۹/۲ درصد بازیکنان معدل بین ۱۷ تا ۱۴ و ۲۱/۷ درصد معدل زیر ۱۴ دارند. تقریباً از همهٔ استان‌های کشور بازیکنی در بین جامعهٔ آماری (لیگ برتر)حضور داشت، اما سهم استان کرمان از همه بیشتر بود. تنها در تیم پاس همدان از بازیکن غیربومی استفاده نشده بود. همچنین، مشاهده شد که ۸۲/۵ درصد بازیکنان مجرد و ۱۷/۵درصد بازیکنان متأهل هستند. ۵۸/۷ درصد بازیکنان زیر ۵۰۰ هزار تومان وتنها ۱/۶درصد بازیکنان بیشتر از ۱/۵ تومان در ماه درآمد دارند.

بررسی طبیعی‌بودن توزیع داده‌های مربوط به متغیرهای تحقیق

در جدول زیر نتایج آزمون فرض نرمال‌بودن مؤلفه جهت‌گیری ورزشی و ابعاد آن و متغیرهای ملاک تحقیق ارائه شده است.

جدول ۱. شاخص‌های کجی و کشیدگی توزیع داده‌ها

متغیر	ضریب چولگی	ضریب کشیدگی
رقابت‌طلبی	-۰/۰۹۷	-۰/۲۳۹
میل به پیروزی	-۰/۳۲۰	-۰/۵۴۱
هدف‌گرایی	-۰/۴۰۱	۰/۲۲۰
تعهد	-۰/۵۰۶	-۰/۴۷۶
لذت ورزشی	-۰/۳۹۰	-۰/۵۴۲
محدودیت‌های اجتماعی	-۰/۵۰۹	-۰/۷۱۱
فرصت مشارکت	-۰/۴۷۷	۰/۳۵۲
جهت‌گیری ورزشی	-۰/۲۷۵	-۰/۲۹۷
تعهد ورزشی	-۰/۲۷۵	۰/۳۵۲

برخی آمارشناسان آستانهٔ محافظه‌کارانهٔ ۰/۵۰± را به منزلهٔ شاخص انحراف از نرمال‌بودن توزیع پذیرفته‌اند، درحالی‌که برخی دیگر تفسیری آزادانه‌تر ۱± را درباب کجی، کشیدگی یا هردو ترجیح می‌دهند (۱۵). بنابراین، همان‌طور که مشاهده می‌شود، توزیع داده‌ها در همهٔ متغیرها پذیرفتنی و روش‌های پارامتریک قابل اجراست.

بررسی همبستگی متغیرهای ملاک و پیش‌بین

ازآنجاکه پیش‌فرض رگر سیون وجود ارتباط بین متغیرهای ملاک و پیش‌بین ا ست، در جدول‌های ذیل همب ستگی این متغیرها برر سی شد.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

جدول ۲. همبستگی بین متغیرهای پیش‌بین و ملاک

متغیر ملاک / متغیر پیش‌بین		تعهد	لذت ورزشی	محدودیت اجتماعی	فرصت مشارکت	تعهد ورزشی
بُعد رقابت طلبی	همبستگی	۰/۶۰*	۰/۶۰	۰/۴۰	۰/۴۰	۰/۶۱
بعد میل به پیروزی	همبستگی	۰/۵۹	۰/۵۹	۰/۳۸	۰/۳۳	۰/۵۸
هدف گرایی	همبستگی	۰/۶۰	۰/۶۲	۰/۴۲	۰/۴۳	۰/۶۳
جهت گیری ورزشی	همبستگی	۰/۶۵	۰/۶۶	۰/۴۴	۰/۴۲	۰/۶۶
	معناداری	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱

همان‌طورکه در جدول مشاهده می‌شود تمام همبستگی‌ها معنی‌دارند. در ادامهٔ به بررسی مدل مفهومی تحقیق و آزمون فرضیات تحقیق پرداخته شده است.

بررسی مدل مفهومی تحقیق با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری[1] (SEM)

در این مرحله، به‌منظور تعیین درجهٔ برازش مدل مفهومی تحقیق، تحلیل عاملی تأییدی انجام شد. در نرم‌افزار AMOS به‌منظور بررسی نرمال‌بودن توزیع داده‌ها از شاخص‌های کجی و کشیدگی استفاده می‌شود. ازآنجاکه این شاخص‌ها توسط نرم‌افزار spss محاسبه و در جدول قبل گزارش شده‌اند، از گزارش این شاخص‌ها که در نرم افزار AMOS به‌دست آمده‌اند خودداری می‌شود. در نرم‌افزار Amos تعدادی اندازهٔ برازش برای تعیین نیکویی برازش مدل مفروض وجود دارد. اندازه‌های نیکویی برازش، میزان تطابق ماتریس کواریانس مشاهده‌شده با ماتریس پیش‌بینی شدهٔ مدل پیشنهادی را نشان می‌دهند.

مقادیر کوچک‌تر خی‌دو نشان‌دهندهٔ برازش مدل است. به‌علاوه، سطح معناداری کای‌دو باید بالای ۰/۵۰ باشد (۱۵). این کمیت به میزان زیادی به حجم نمونهٔ وابسته است و نمونه بزرگ کمیت خی‌دو را بیش‌از آنچه بتوان آن را به غلط‌بودن مدل نسبت داد افزایش می‌دهد (۱۷). درواقع، چنانچه حجم نمونه بیشتر از ۲۰۰ شود، این شاخص تمایل زیادی به افزایش دارد. ازاین‌رو تحلیل برازندگی مدل با این شاخص، معمولاً در نمونه‌های بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ قابل اتکا است. همچنین، بهتر است این شاخص با درنظرگرفتن درجهٔ آزادی تفسیر شود (۱۹و ۱۸). شاخص درجهٔ آزادی مدل نباید کمتر از صفر باشد. هرقدر مقادیر شاخص‌های (AGFI),(CFI),(IFI),(RFI),(NFI),(TLI) (GFI), به یک نزدیک‌تر باشد، برازش مدل مناسب‌تر است. مقادیر بزرگ‌تر از ۰/۹ برای این شاخص‌ها نشان‌دهندهٔ سطوح پذیرفتنی برازش مدل (۱۳). شاخص RMSEA براساس خطاهای مدل ساخته شده و همانند شاخص کای-دو معیاری برای بدبودن مدل است. برخی اندیشمندان بر این عقیده‌اند که این شاخص باید کمتر از ۰,۰۵ باشد. برخی دیگر میزان کمتر از ۰,۰۸ را مناسب می‌دانند (۱۵). یکی از بهترین شاخص‌های بررسی نیکویی برازش مدل، نسبت کای-دو به درجهٔ آزادی (χ^2 /df) است. بسیاری از اندیشمندان بر این عقیده‌اند که این شاخص باید کمتر از ۳ باشد(۱۷). مفهومی تحقیق در شکل ۴-۱۲ ارائه شده است. شاخص‌های برازش مدل در ادامه ارائه شده است.

1-Stractural Equation Modeling

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

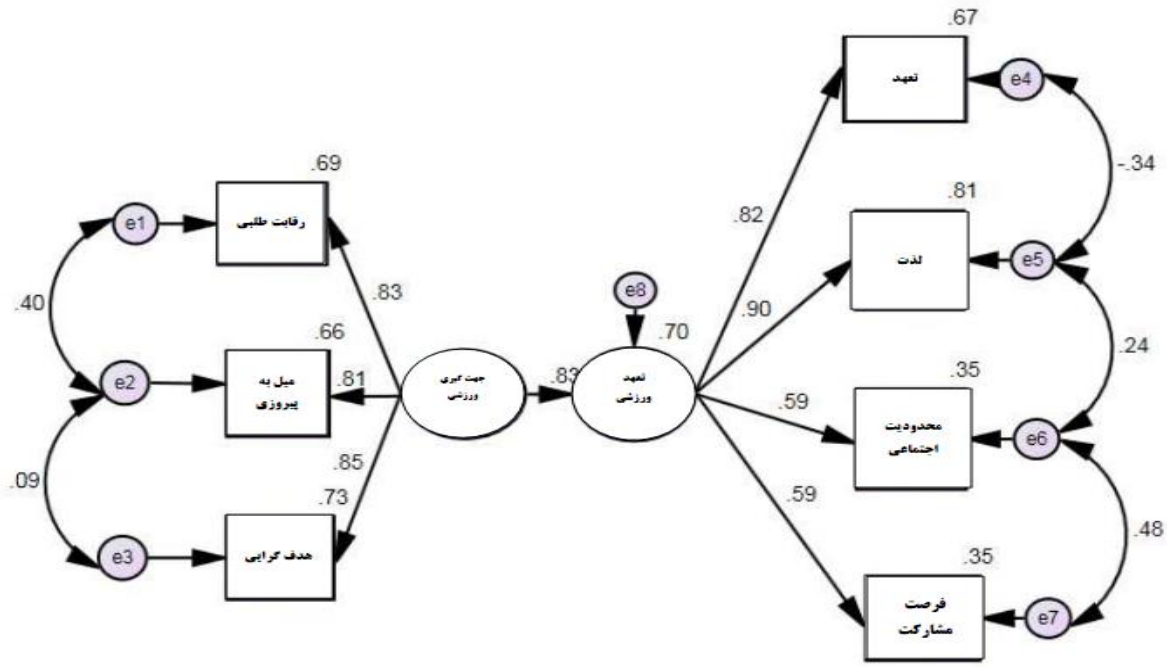

شکل ۱. مدل مفهومی تحقیق

ماتریس واریانس- کواریانس ورودی، که از روی ۱۷ متغیر موجود در مدل محا سبه می شود، حاوی ۲۸ گ شتاور نمونه‌ای ا ست. برای مدل تحقیق ۶ وزن رگ رسیونی، ۵ کوواریانس، ۹ واریانس (درمجموع ۲۰ پارامتر) باید برآورد شود. بنابراین، مدل دارای ۸ درجه آزادی (۸=۲۰-۲۸) است و درجهٔ آزادی صفر نیست؛ بنابراین، مقدار آمارهٔ نیکویی برازش کای-دو محاسبه می‌شود. آمارهٔ کای-دو برای مدل تحقیق ۱۲/۴۲۸ به‌د ست آمد ($\chi 2n=189,df=8=12/428,p=0/133$). کای-دو با درنظرگرفتن درجهٔ آزادی تف سیر می شود. مقدار ن سبت کای-دو به درجهٔ آزادی ۱/۵۶ به‌د ست آمد. ازآنجاکه این مقدار کمتر از ۳ ا ست ن شان‌دهندهٔ برازش مدل ا ست. شاخص‌های GFI = ۰/۹۸۲، NFI =۰/ ۹۸۵، TLI = ۰/۹۸۶، RFI =۰/۹۶۱، IFI = ۰/۹۹۵، CFI = ۰/۹۹۵، AGFI = ۰/۹۱۵ همگی بالای ۰/۹ به‌دست آمدند که برازش مدل را تأیید کردند. شاخص RMSEA = ۰/۰۵۴< ۰/۰۸ نیز تأییدکنندهٔ برازش مدل تحقیق است.

ضریب رگرسیونی تأثیر جهت‌گیری ورزشی بر تعهد ورزشی حاصل از مدل تحقیق در جدول ۴-۲۰ آمده است.

جدول ۳. ضرایب رگرسیونی و استانداردشده حاصل از SEM

متغیر ملاک	متغیرپیش‌بین	ضریب رگرسیونی		خطای استاندارد	نسبت بحرانی	سطح معناداری
تعهد ورزشی	جهت گیری ورزشی	غیر استاندارد	۱/۱۱۴	۰/۱۱۵	۹/۶۸۲	***
		استاندارد	۰/۸۳۵	-		
علامت *** در برون‌داد نرم‌افزار به این معناست که مقدار آن بسیار ناچیز و نزدیک به صفر است.						

همان‌طور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود، و ضرایب موجود در مدل (ضرایب موجود در مدل ضرایب استاندارد رگرسیون هستند) نیز نشان می‌دهند، جهت‌گیری ورزشی با ضریب رگرسیونی استاندارد ۰/۸۳ بر تعهد ورزشی بازیکنان تأثیر دارد.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیرجهت‌گیری ورزشی بر تعهد ورزشی بازیکنان لیگ برتر فوتبال بانوان کشور بود. نتایج نشان داد جهت‌گیری ورزشی با ضریب رگرسیونی استاندارد(۰/۸۳) بر تعهد ورزشی بازیکنان تأثیر دارد. برطبق یافته‌های تحقیق معلوم شد که بین ابعاد جهت‌گیری ورزشی بازیکنان تیم‌های مختلف اولویت و ترتیب خاصی وجود دارد. این موضوع با تحقیقات گیل (۱۹۹۸)، گیل ودزوالتوسکی (۱۹۹۸)، گیل و همکاران (۱۹۹۱)، اسود و همکاران (۱۹۸۷)، کانگ و همکاران (۱۹۹۰)، رمضانی‌نژاد و همکاران (۱۳۸۴)، فولادیان و همکاران (۱۳۸۸) و جمشیدی و همکاران (۱۳۹۱) هم‌خوانی دارد؛ به‌طوری‌که در این تحقیقات ورزشکاران حرفه‌ای، ورزشکاران معمولی یا غیرورزشکاران بین ابعاد جهت‌گیری ورزشی تمایز قائل شده بودند، اما با نتیجهٔ تحقیقات گریگون و لیبارز (۲۰۰۰)، که هدف‌گرایی ورزشکاران جودوکار و آیکیدوکار مبتدی و نخبه را بررسی و مقایسه کردند و تفاوتی در هدف‌گرایی از نظر جنسیت نیافتند، مغایر است. نتایج آزمون‌های همبستگی نشان داد به‌طورکلی بین جهت‌گیری ورزشی با تعهد ورزشی بازیکنان ارتباط مثبت و معنی‌داری وجود دارد. همهٔ ابعاد تعهد ورزشی، بعد تعهد، بعد لذت، الزامات اجتماعی و فرصت‌های مشارکت در بین تیم‌ها تفاوت معنی‌داری را نشان داد؛ مؤلفهٔ الزامات اجتماعی گویای این واقعیت است که یکی از عوامل مهم در تعهد شخص به ادامهٔ فعالیت، فشارهای اجتماعی است. این فشار اجتماعی ممکن است از سوی والدین، هم‌تیمی‌ها، مربیان در باشگاه‌ها و دیگر افرادی اعمال شود که در تداوم فعالیت ورزشکار و رسیدن او به قله‌های موفقیت ذینفع هستند. این امر بدین‌معنی است که هرچه الزامات اجتماعی بیشتر شود، تعهد ورزشی نیز بیشتر می‌شود. به‌طور خلاصه، ورزشکاران به‌منظور پرهیز از عوارض ناشی از تحریم‌ها اعمالی ازسوی اجتماع که در صورت رهاکردن تمرین و شرکت نکردن در رقابت‌های ورزشی به آن دچار می‌شوند، به تداوم مشارکت در رشتهٔ ورزشی خود مبادرت می‌کنند. ازآنجاکه در تیم‌های حرفه‌ای و رده‌بالا الزامات و فشارهای اجتماعی بیشتری وجود دارد، بازیکنان تعهد بیشتری در عرصهٔ ورزشی خود نشان می‌دهند. اما متأسفانه فوتبال بانوان از طرف مردم و مسئولان هدف بی‌مهری واقع شده وحتی خود زنان نیز از هر حیث کمتر به این موضوع اهمیت می‌دهند. در این تحقیق نیز میزان کمی از تعهد ورزشی بازیکنان را به خود اختصاص داده است.

بهره‌مندی از فرصت‌ها در ورزش گویای آن است که فرصت‌ها و مزایای گوناگون ورزش، که صرفاً در اثر حفظ فعالیت‌های ورزشی نصیب ورزشکار می‌شود، در میزان تعهد ورزشی تأثیر می‌گذارد؛ به این‌معنی که هرچه مزایایی که ورزشکار از آن بهره‌مند می‌شود بیشتر شود، تعهد او به تداوم مشارکت افزایش می‌یابد. بهره‌مندی از فرصت‌ها در ورزش می‌تواند به‌شکل واقعی و کمی مطرح شود؛ مانند فرصت برتری در اجرای وظیفه و مهارت ورزشی، یا با دوستان ورزشی خود بودن. همچنین، می‌تواند در باورها و اعتقادات جلوه‌گر شود؛ مانند باور به این موضوع که کوتاهی در مشارکت در یک ورزش خاص به کاهش آمادگی جسمانی منجر خواهد شد. ازاین‌رو، می‌توان گفت در تیم‌های موفق فرصت‌های مشارکت بیشتری در مقایسه با تیم‌های ناموفق وجود دارد.

نتایج نشان داد بین بعد لذت در تیم‌ها تفاوت معنی‌داری وجود دارد. در تفسیر این نتیجه می‌توان گفت لذت می تواند از منابع متنوع و متفاوتی ناشی شود؛ به این گونه که افراد ممکن است از منابعی غیر از منابع لذت موجود در ورزش بهره‌مند شوند. براساس نتایج به‌دست‌آمده فقط ۲/۶٪ بازیکنان به فوتبال به‌منزلهٔ شغل می‌نگریستند.

منابع

۱. رمضانی نژاد،رحیم. و [دیگران]. ۱۳۸۴. مقایسه جهت گیری ورزشی دانشجویان ورزشکار دانشگاه گیلان . نشریه: تربیت بدنی« حرکت » – شماره ۲۴ .

۲. فتحی، حسن.(۱۳۹۰). " رابطه بین رفتارهای رهبری مربیان و تعهد ورزشی بازیکنان در لیگ برتر جودوی ایران". پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه گیلان.

۳. اچ انشل، مارک.(۱۳۸۰). روان شناسی ورزش از تئوری تا عمل . ترجمهٔ علی اصغر مسدد، انتشارات اطلاعات

4. Reinboth, Michael, Duda, Joan L, & Ntoumanis, Nikos. (2004). Dimensions of coaching behavior, need satisfaction, and the psychological and physical welfare of young athletes. Motivation and emotion, 28(3), 297-313.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

۵. مارتنز، رینر. (۱۳۸۹). روانشناسی ورزشی(راهنمای مربیان). ترجمه خبیری، محمد، انتشارات بامداد کتاب.

6. Scanlan, T.K., Simons, J.P., Carpenter, P.J., Schmidt, G.W., & Keeler, B. (1993).The sport commitment model: Measurement development for the youth-sport domain. Journal of Sport & Exercise Psychology, 15, 16-38.
7. Masrur FF, Hossini RNS, Alam S, Ab BMP(.2014) Comparison of Sport Commitment in successful and unsuccessful teams in the Fencing Premier League of Iran. International Journal of Sport Studies, 4 (3), 258-263

۸. نوروزی سید حسینی، رسول . و [دیگران]. ۱۳۹۱ . اثر ادراک رفتارهای رهبری مربیان بر تعهد ورزشی، انگیزش پیشرفت و رضایت مندی جودوکاران لیگ برتر ایران . مطالعات مدیریت ورزشی، شماره۱۶،ص ص۲۰۶-۱۸۲

9. Andrew, D.P.S., (2009). The Impact of Leadership Behaviors on motivation on Satisfaction of College Tennis Players: A Test of Leadership Behavior Congruency Hypothesis of the Multidimensional Model of leadership.Journal of Sport Behavior, 32(3), 267-277.
10. Monacis L, Omar E, Maria s. (2013) Self-determined Motivation, Sportspersonship, and Sport Orientation: a Mediational Analysis. Social and Behavioral Sciences 89 461 – 467

۱۱. ابیاری. میثم(۱۳۹۲) ارتباط جهت گیری ورزشی با تعهد ورزشی بانوان فوتبالیست لیگ برتر ایران، پایان نامه کار شناسی ارشد، دانشگاه ازاد ، واحد کرمان.

۱۲. نوروزی سید حسینی، رسول . و [دیگران]. ۱۳۹۱. ارتباط رفتار های حمایتی ـ استقلالی مربیان با تعهد ورزشی شمشیربازان نخبه ایرانی، فصلنامه مدیریت ورزشی، شماره ۱۴

13. Weiss, M. R., & Amorose, A. J. (2008). Motivational orientations and sport behavior. In T. Horn (Ed.), Advances in sport psychology (3rd ed.). (pp. 115e156)Champaign, IL: Human Kinetics.

۱۴. زردشتیان، شیرین . و [دیگران]. ۱۳۹۱. ارتباط رفتارهای حمایتی – خودپیروی مربیان با انگیزش خودمختاری و تعهد ورزشی بازیکنان زن نخبه لیگ هندبال ، فصلنامه پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی ، شماره ۳.

۱۵. لاورنس اس. میرز؛ گامست، گلن؛ جی گارینو. (۱۳۹۱). "پژوهش چند متغیری کاربردی". ترجمه حسن پاشا شریفی و همکاران. انتشارات رشد. صص ۸۰-۹۵.

۱۶. هنری، حبیب. (۱۳۹۰). "طراحی مدل معادلات ساختاری سرمایهٔ اجتماعی و مدیریت دانش در سازمان‌های ورزشی". نشریه پژوهش‌های مدیریت ورزشی و علوم حرکتی".سال اول، شماره ۱، صص ۱۰۵- ۸۵.

۱۷. آبارشی،احمد؛ حسینی، سید یعقوب (۱۳۹۱). "مدل سازی معادلات ساختاری". انتشارات جامعه شناسان.

۱۸. میکائیلی منیع، فرزانه. (۱۳۸۹). "همسانی درونی و تحلیل عاملی تاییدی پرسش نامه کنترل تفکر ولز و دیویس". مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران، سال شانزدهمف شماره ۴، صص ۴۷۸-۴۶۸.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]